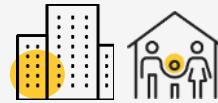

TUULEENERGIA INFOPÄEV

Eerik Reinsoo, Utilitas Wind

KONTSERNIST

20 mln m²
kõetavate hoonete
pindala

5 600
kõetavat hoonet
10 linnas

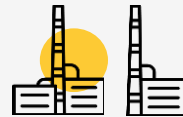
397 000
linnaelaniku varustamine
keskkonnahoidliku küttega

2,4 TWh
toodetud energiat

1,6 TWh
toodetud
taastuenergia

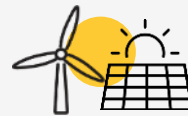
1,4 GW
installeeritud soojuslikku
ja elektrilist võimsust

3
soojuse ja elektri
koostootmisjaama

41
katlamaja

2
kaugjahutusjaama

10
päikeseparki

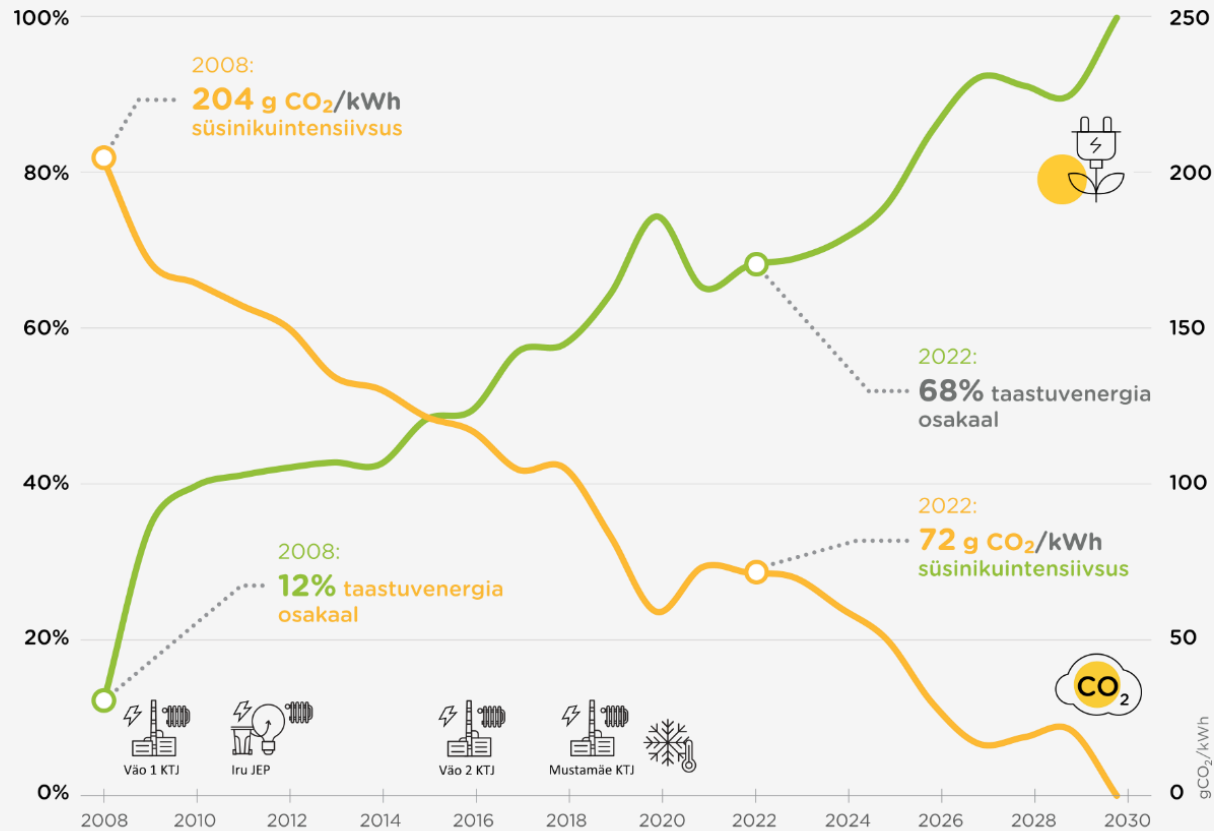
122 MW
töös ja ehitamisel
tuuleparki
Lätis ja Eestis

Kõik Utilitase kaugkütte- ja kaugjahutussüsteemid on tõhusad süsteemid vastavalt Euroopa Liidu energiatõhususe direktiivis 2012/27/EL sätestatudle

Säästvad energialahendused, mis võimaldavad energiat tarbida:
- igal ajal
- mõistliku hinnaga
- säästes samal ajal keskkonda

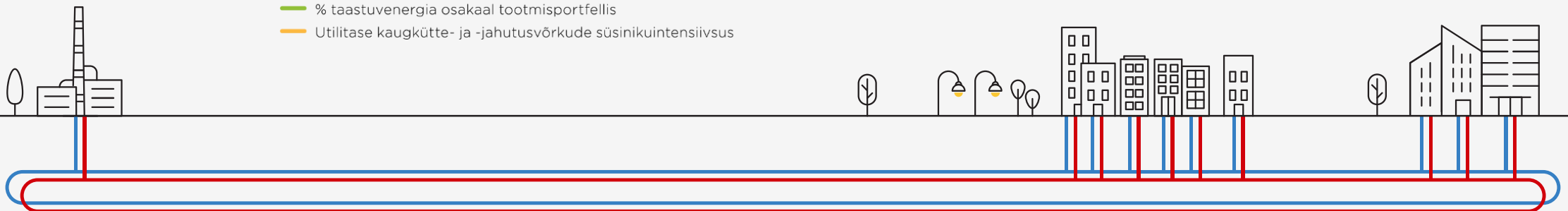

SÜSINIKNEUTRAALNE HIJEMALT AASTAKS 2030

+ Juba täna: positiivne käejälg roheelektrist suurem, kui tegevusega seotud süsinikujalajälg

Hiljemalt 2030. aastal:

- 1 Edastame süsinikuneutraalset soojus- ja jahutusenergiat
- 2 Toodame ainult taastuvat energiat

Töötavaid tuuleparke

- Saarde tuulepark Eestis 39 MW
- Aseri tuulepark Eestis 5 MW
- Tārgale tuulepark Lätis 59 MW
- Grobiņa tuulepark Lätis 20 MW

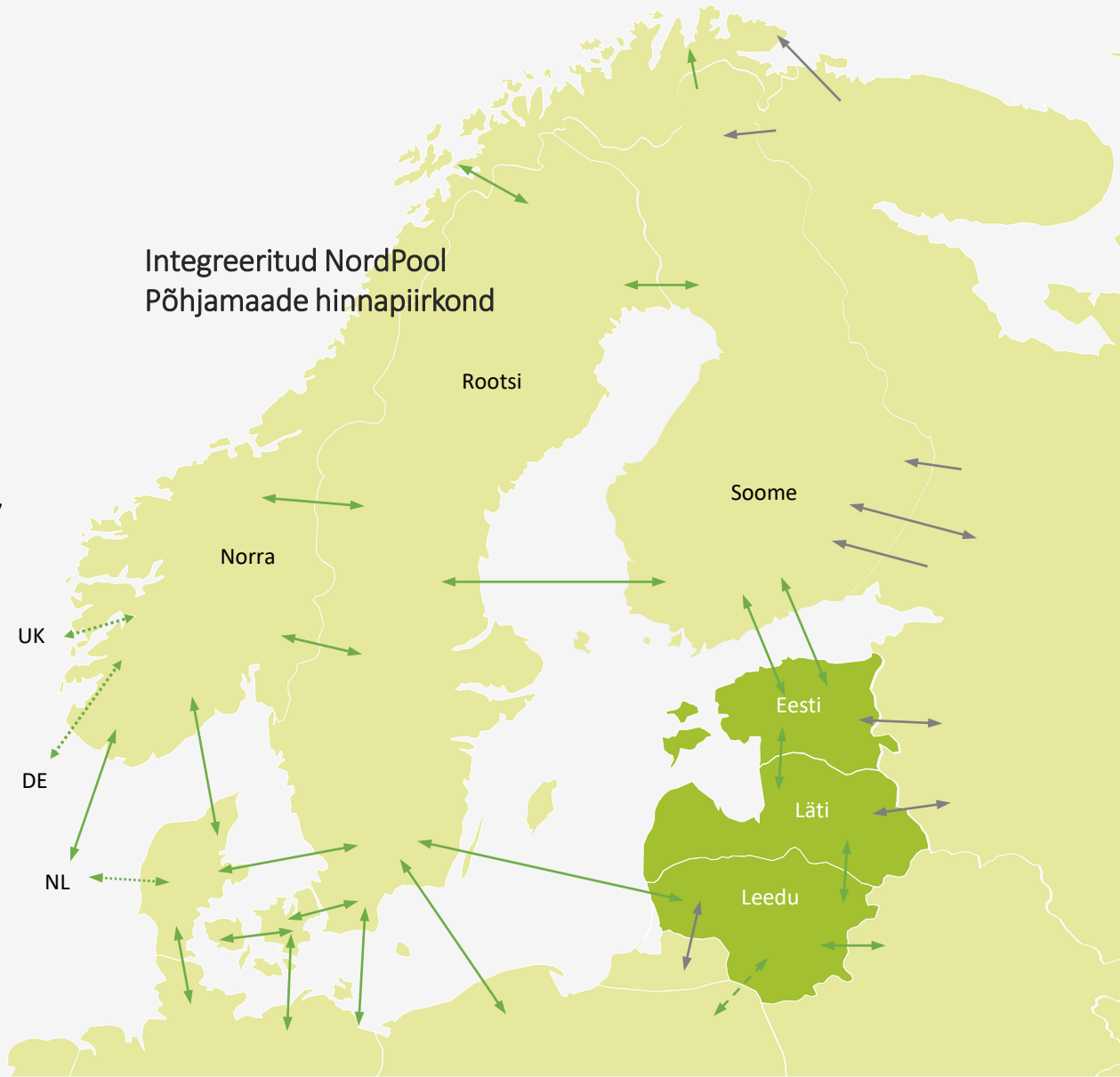
Lähiaja arendusportfell

- Eestis 100 MW kaetud vähempakkumisega, töötavad hiljemalt 2027
- Leedus 324 MW
- Lätis 400 MW

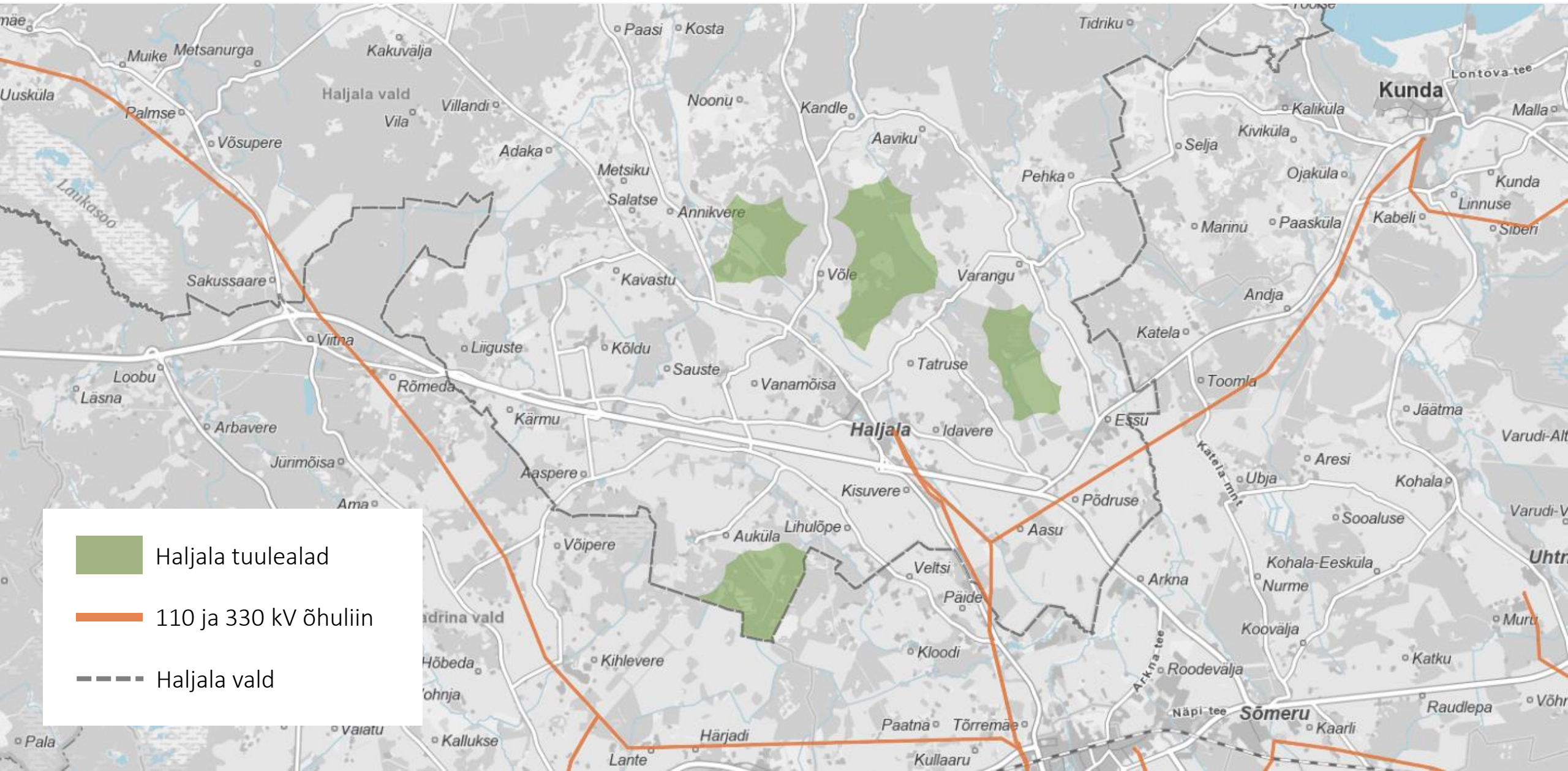

Pikaajaline arendusportfell

- Eestis 600 MW
- Lätis 600 MW

HALJALA TUULEALAD

An aerial photograph of a wind farm. Several white wind turbines are visible, with one in the foreground being the most prominent. The turbines are situated in a landscape of rolling hills, with some areas covered in dense green forest and others in brown, tilled agricultural fields. The sky is clear and blue.

PUHAS ENERGIA
PUHTAS LOODUSES

Sunly lugu

Hanna Peeters

Haljala 11.04.2024

Sunly täna

Arendame taastuvenergia projekte & investeerime rohetechnoloogia idufirmadesse

2019

Alustasime

450 mEUR

Kaasatud kapital

177 MW

Töötavad päikeseelektrijaamad

165 MW

Ehituses päikeseelektrijaamad

24.6* GW

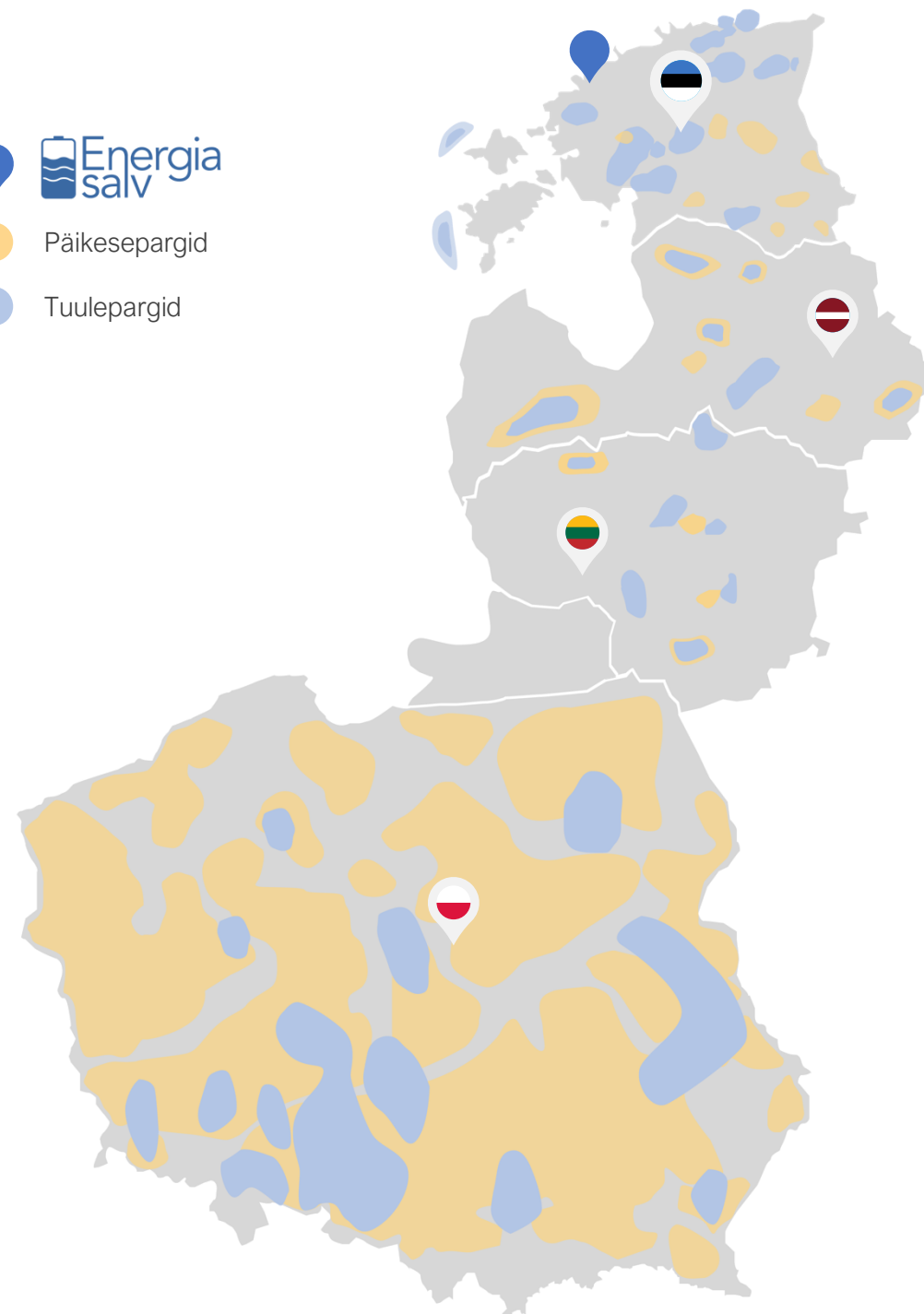
Arenduses olevad päikese- (14.1 GW) & tuulepargid (10.5 GW) sealhulgas meretuulepargid (1.7 GW)

*8.04.2024 seisuga

● Päikesepargid

● Tuulepargid

5%

Sunly eelarvest läheb taastuenergia, elektrifitseerimise ja energiasalvestuse idufirmadesse

9.9* mEUR

Kokku investeeritud

* 2.04.2024 seisuga

Uuri lähemalt

Energiasalvestus

SKELE+ON
TECHNOLOGIES

ENERGIASALV

Päikeseenergia

SOLARSTONE

 SOL Navitas
SOLAR ENERGY

 amperio

 HelioRec
THE FLOATING SOLAR POWER PLANT

Tarbimise juhtimine

themo

 Gridio

Kogukond

 port of power

CLEANTECH
ESTONIA
SUPPORTING GREEN INNOVATION

E-mobiilsus

BEAST

VOK

Kiirendid & muud fondid

BEAMLINE
ACCELERATOR

STARTUP WISE GUYS

Materjali tehnoloogia

NACO

UP CATALYST

Planeerimine & IT-lahendused

 Rexplorer

COMODULE

 Switch

Pikaajalised taastuenergia investitorid

Valdkonna usaldusväärsed eestvedajad

MIROVA

- Mirova on jätkusuutlikele investeeringutele pühendunud valdusettevõtte ja Natixis Investment Managersi sidusühing.

Vardar

- Norra energiakontsern, mis kuulub 19 omavalitsusele
- Endine Nelja Energia enam us-aktsionär

Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank

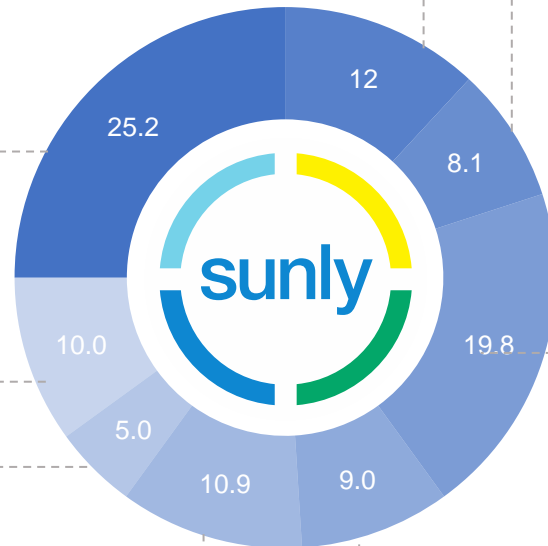
- EBRD on juhtiv institutsionaalne investor, kes on praeguseks investeerinud Eestis 105 projekti 905 miljonit eurot.
- Endine Nelja Energia investor

JUHTKOND JA TÖÖTAJAD

- Sh. Priit Lepasepp (Kaasasutaja ja tegevjuht)

Teised väikeaktsionärid

Anna Zagrajek

- Alseva endine omanik – üks Poola suurimaid päikeseenergia arendajaid ja EPC töövõtjaid, Sunly partner alates 2019 aastast, omandatud 2022. aastal.

Aivar Berzin

- Vestman Group tegevjuht, maa-haldusettevõtte (kinnisvara, maa, metsandus, põllumajandus jne).

Peeter Mänd

- Investor peale Sylvesteri müüki StoraEnsole
- Investeeringusportfell sisaldab metsamaid ja kinnisvara

Jüri Mõis

- Investor peale Hansapanga müüki Swedbankile
- Investeeringusportfell sisaldab tööstusettevõtteid

AKTIIVSED ASUTAJAD

Kalle Kiigske

- Kaasasutaja ja Sunly nõukogu aseesimees
- Varasemalt Nelja Energia finantsjuht ja aktsionär

Martin Kruus

- Kaasasutaja ja Sunly nõukogu esimees
- Varasemalt Nelja Energia juht ja aktsionär

Projekte viib ellu professionaalne meeskond

292

Pika kogemusega
töötajat

400

Töötajate arv
2024. aastal

Kaasaegne
töökeskond ja
kultuur,
optsooniskeem
kõigile töötajatele

Tutvu meie
tiimiga

Tootmisstruktuur

Hõlmab kogu väärtusahelat, sealhulgas arendamist, ehitamist ja opereerimist

Tuule- ja päikeseenergia ning salvestuse arendamine

Koha valimine

Maa soetamine

Loa saamine

Võrguühendus

Projekti disain

Ehitus

Hanke tegemine

Ehituse juhtimine

Võrguühendus

Kvaliteedi kontroll

Opereerimine

Opereerimine & hooldamine

Varahaldus

Energiamüük

Finantsjuhtimine

POLSCEN

Innovatsioon

Energiasalvestus

Hajaenergia

Elektrifitseerimise idufirmad

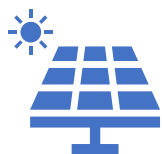

Energiakogukonnad

Miks me toome tuuleenergia Haljala valda?

Sunly soovib koos kogukonnaga püstitada ca 20-25 tuulikut

Taastuvenergia plahvatuslik kasv nii Eestis kui kogu Euroopas.

- Miks selline võidujooks? Sest taastuvenergia on odavam ja puhtaim energia.

Eesti eesmärk - 2030 aastaks **100% taastuvenergiast toodetud elektrit.**

- katame valdavalt maismaal toodetud tuuleenergiaga.

Miks just siia?

- Tehnoloogia areng, radarite piirangu muutmine, tugev elektrivõrk.

- Sobivad ka metsa- ja põlluserva maad, kus tuulikud ei sega märkimisväärselt sealset majandamist.

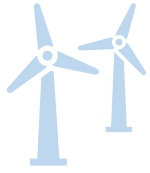
Tuuleparkide **kogukonnad on suured võitjad!**

- Riiklik tuulepargi tasu nii inimestele kui omavalitsustele - suur tululisa.

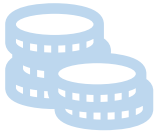
- Soodsam elekter piirkonna elanikele. Lisavõimalus otseliiniga kohapealsetele ettevõtetele.

- Elukeskkonna areng, keskkonnasõbralikult toodetud elekter.

Sunly koostöö kogukondadega

Tuulikutasu kohalikule omavalitsusele ja majapidamistele 2-3 km raadiuses ehk tuulepargi mõjupiirkonnas.

Soodsam elekter otse tuuleenergia tootjalt – 4,9 senti/kWh**10 aastaks.

**Võrreldes 2022. a hindadega 4x soodsam

Otseliin suurtarbijatele.

Kokkulepped teede osas.

Kohalikesse projektidesse panustamine, sh **Energiaühistu** kaudu. Nt Matsalu filmifestival, Sooru korvpalliplats, Arvamusfestival Paides ...

Leia meid:

Sunly sotsiaalmeedia

www.sunly.ee

LinkedIn

Facebook

Twitter

Instagram

Kontakt:

Hanna Peeters

hanna.peeters@sunly.ee

Miks on vaja tuuleparke?

Rene Reisner
KOV rohereformi koordinaator

11.04.2024

Miks on vaja tuuleparke?

- Eesmärgid
- Ootused tulevikuks
- Keskkonnamõju
- Kliimasoojenemine
- Julgeolek
- Odav elekter
- Elanike ja ettevõtjate vajadused
- Majanduse konkurentsivõime

Eesmärk

**Aastaks 2030 peame
Eestis tootma sama
palju taastuvat
elektrit kui meil endi
tarbeks vaja läheb**

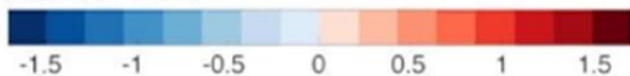
**Lisaks
eesmärgile**

**Keskkonnamõju
vähendamine**

Energiajulgeolek

**Energia kättesaadavus
ja taskukohasus**

Temperature relative to average for whole period
(degrees Celsius)

Maailm

1905 1920 1940 1960 1980 2000 2018

Eesti

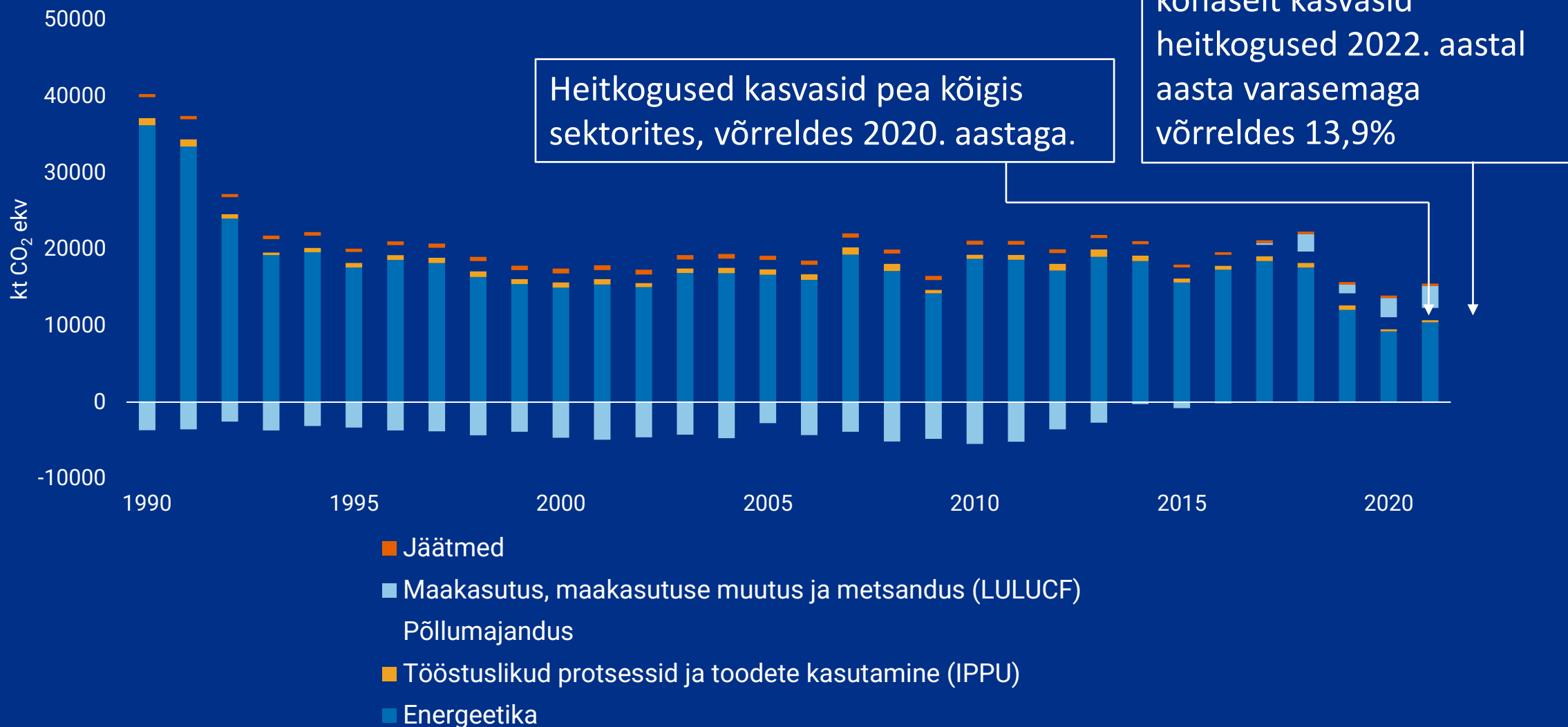
Kliimasoojenemine ja temperatuuritõus

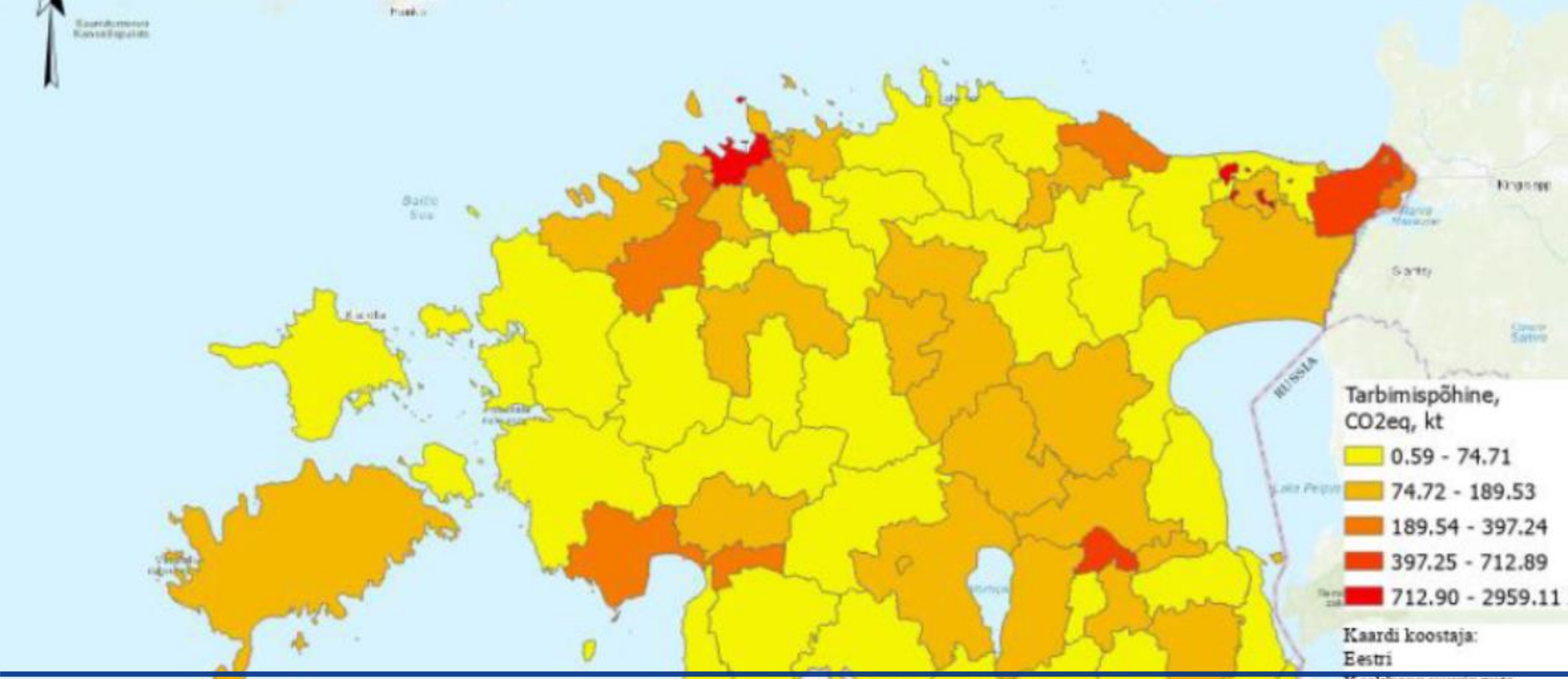

Kliimaneutraalsus

Kasvuhoonegaasid 1990–2021

Kasvuhoonegaaside heide omavalitsuste lõikes

Energiajulgeolek

Energiasalvestus

Tarbimise juhtimine

Juhitavad
võimsused
(vajadusel
strateegiline reserv)

Võrgu tugevdamine

Sünkroniseerimine

Regionaalse elektri-
ja
gaasiturukorraldus

Gaasiinfrastruktuur
ja gaasivaru

Heit- ja
keskkonnasoojuse
kasutus

Taastuenergiaal
tõhus kaugküte ja –
jahutus

Päritolutunnistused

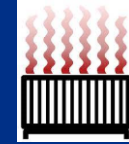
Energia kättesaadavus ja taskukohasus

- Taskukohane, oodatav, ennustatav elektri hind
- Keskkonnale ohutu elektrienergia
- Kohalikeks vajadusteks vajaliku energia olemasolu kohapeal
- Ettevõtluse konkurentsivõimet tagava elektrienergia olemasolu

Kus asume EL riikide võrdluses?

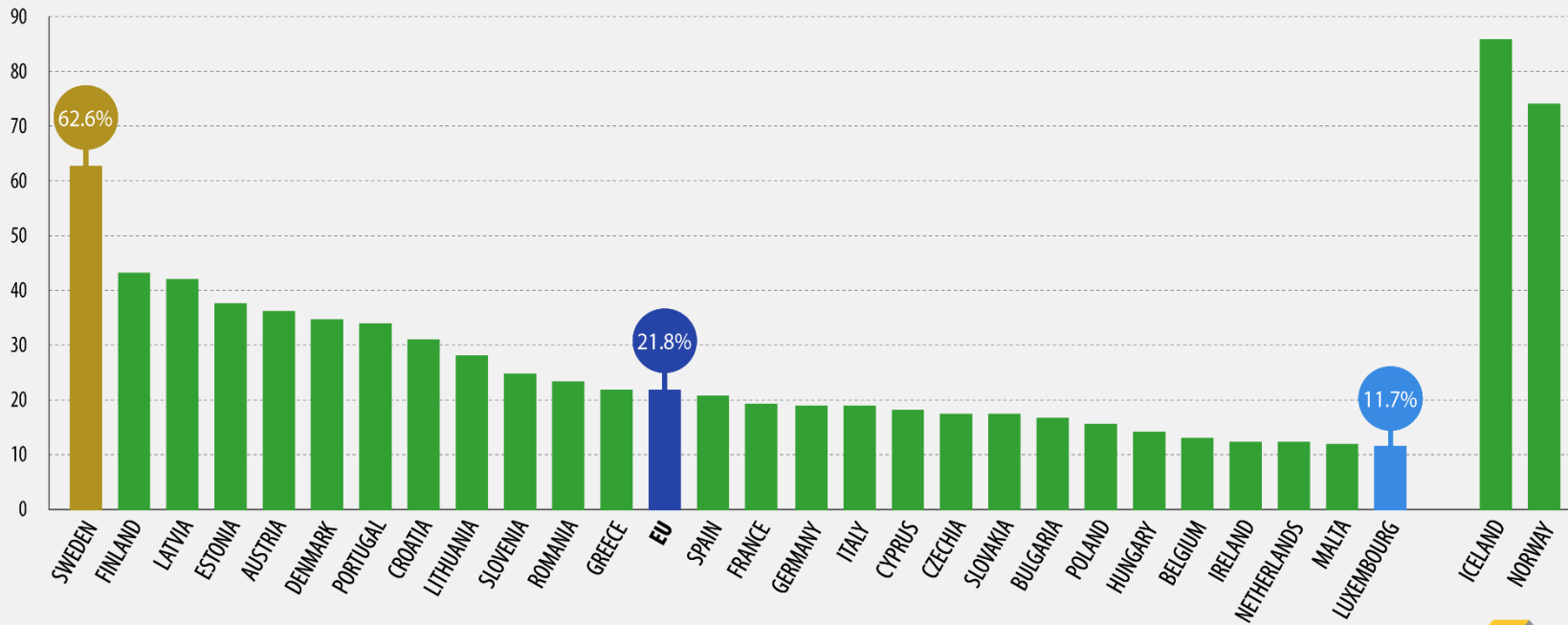

Taastuvenergia osakaal tarbimises 2021. aastal **38%** 4. koht EL-s

Taastuvenergia soojuses – **61,3%**

Overall share of energy from renewable sources in the EU, 2021

(% by country)

Taastuvenergia elektris – **29,3%**

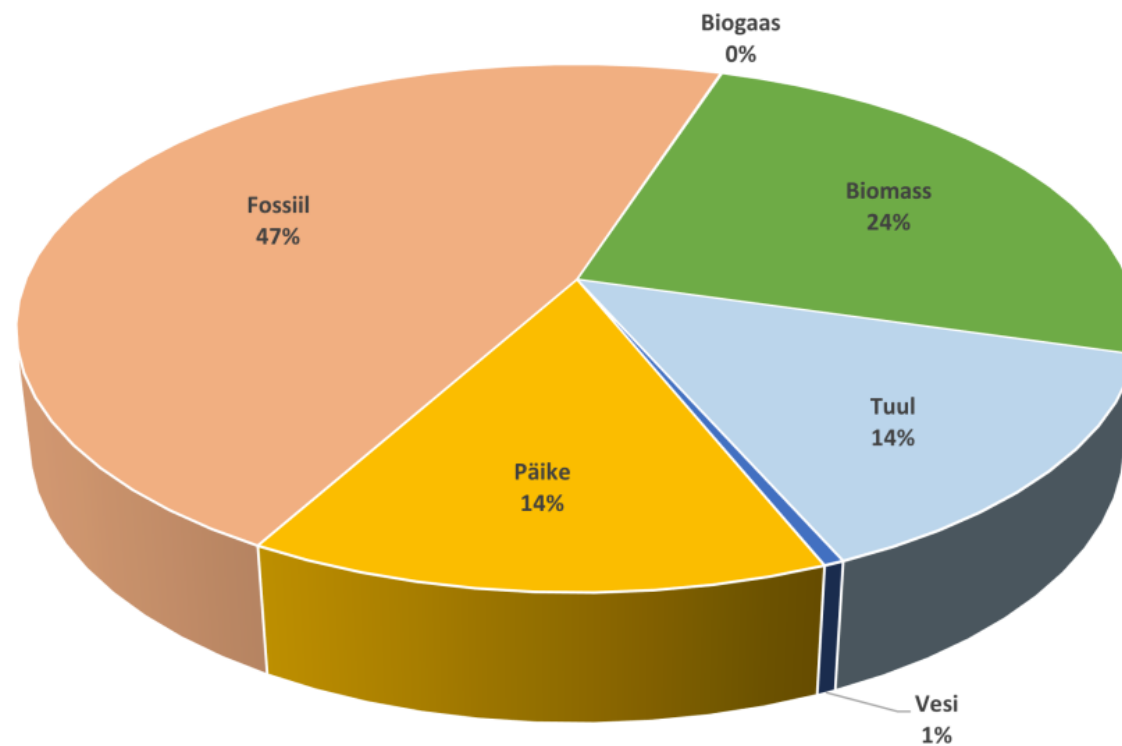

Taastuvenergia transpordis – **11,2%**

Elektrienergia tootmine 2023 aastal

2023. aasta toodangu jaotus kütuseliikide lõikes

Tuuleenergeetika planeeritav vs hinnanguline võimsus Eestis

Planeeritav võimsus (arendajad)

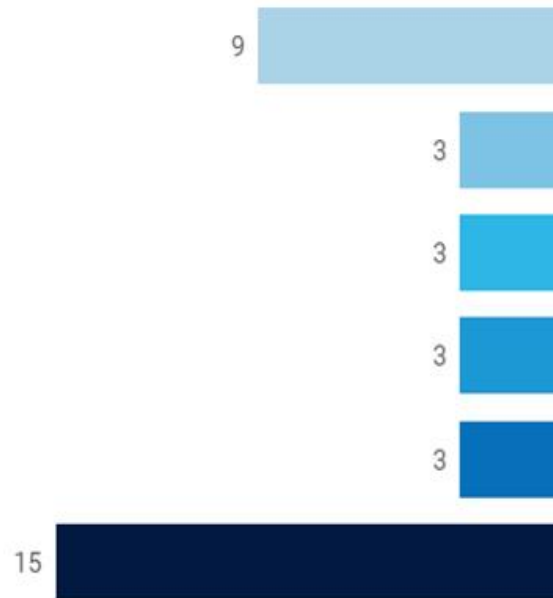
Hinnanguline võimsus (KAUR)

6 705 MW

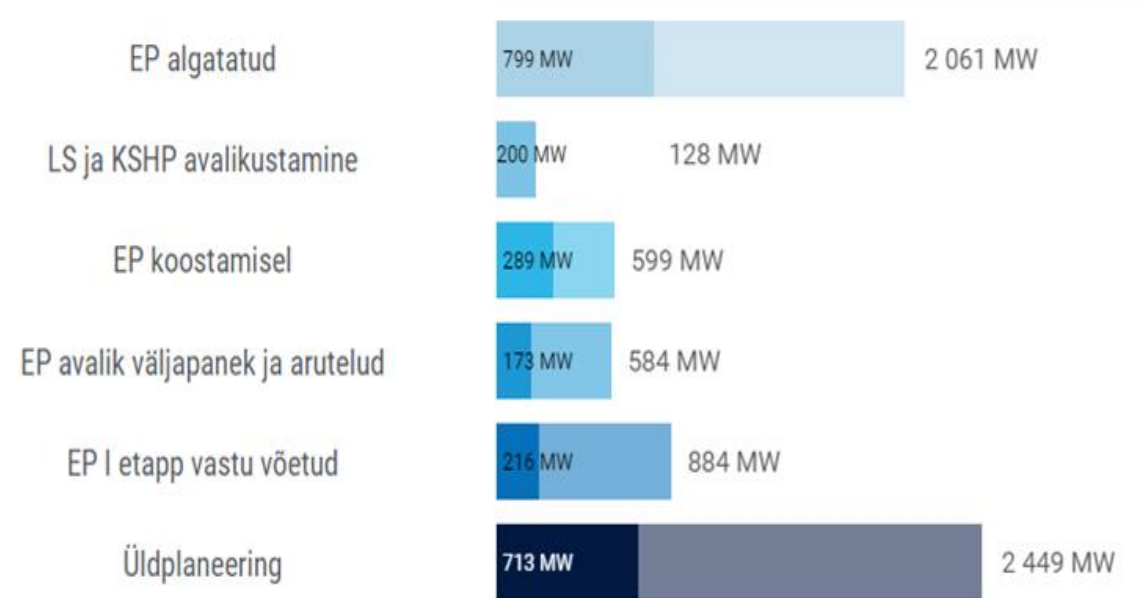
> 64,4 %

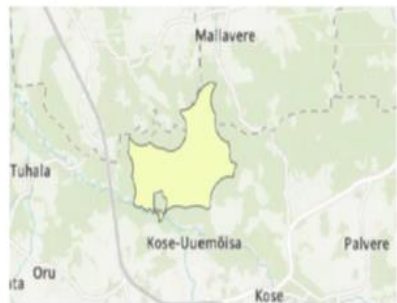
2 390 MW

Planeeringute arv etappide lõikes

Hinnangulised ja planeeritud võimsused etappide lõikes

Kose-Rae-Raasiku

Lääne-Harju

Pärnu

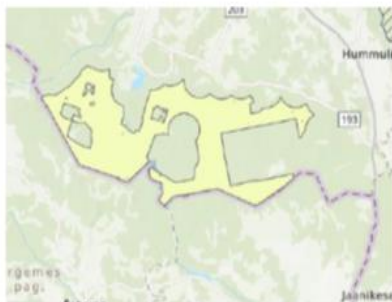
Türi

Türi-Järva

Türi-Rapla

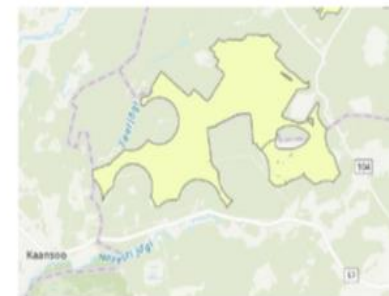
Tõrva

Viljandi

Türi-Kose-Paide

Türi-Põhja-Sakala

Täiendavad uuringud sobivate tuuleenergeetika alade leidmiseks

Kokkuvõtteks

- Meil on vaja puhast energiat
- Me peame vabanema põlevkivienergeetikast ja sellega seotud keskkonnamõjust
- Lisaks puhtale energiale saame tuulikutega parandada oma energiajulgeolekut ja hoida elektri hinna kontrolli all
- Ettevõtjad saavad puhast elektrit, ilma milleta ei ole võimalik edaspidi oma toodete ja teenustega konkurentsisis püsida
- Tuulikute arendamise projekte ja plaane on käimas mitmeid, kuid täies mahus need alati ei realiseeru
- Iga kogukond ja omavalitsus saab kaasa aidata, et nii oma elanike ja ettevõtjate kui ka kogu riigile seatud eesmäärke saavutada

Täna!

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Kuidas planeeritakse tuuleparke riigi ja kohalikul tasandil?

Nele Väits

Ruumilise planeerimise osakond
nõunik

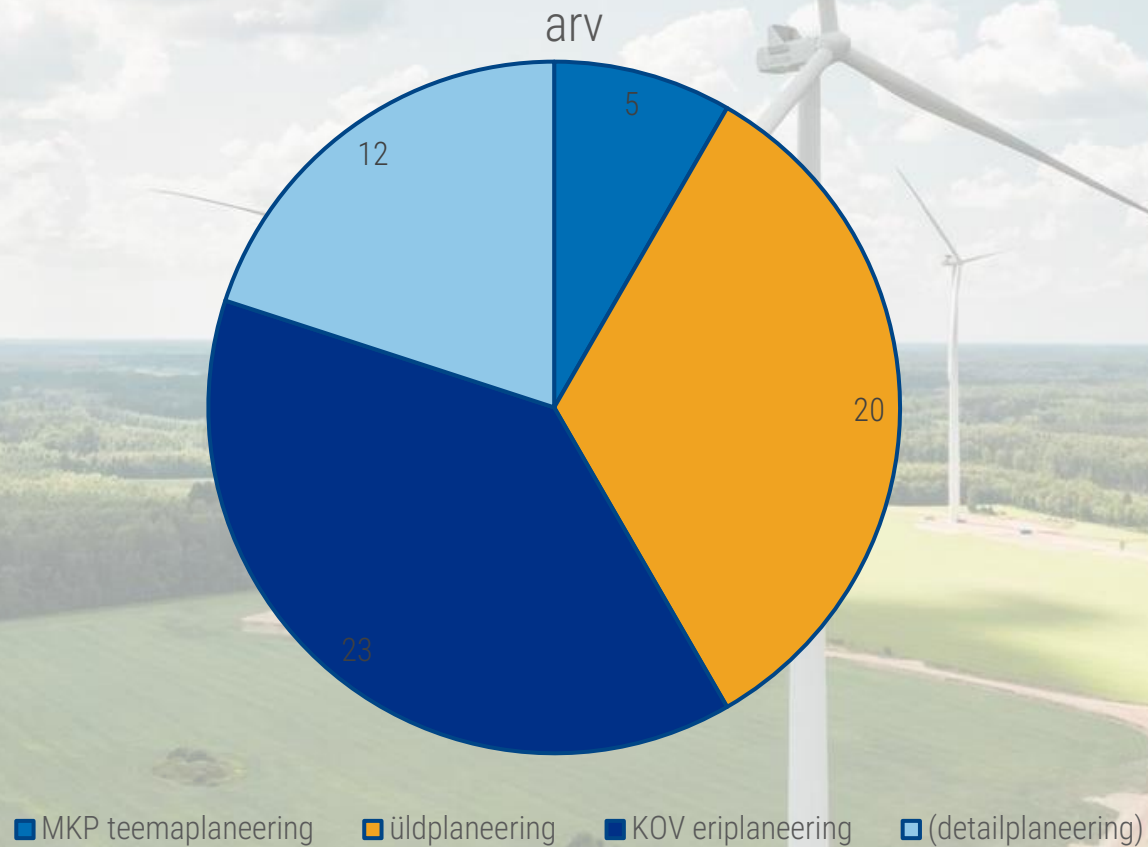
Pildil Saarde tuulepark, foto autor Utilitas

Planeerimisseaduse kohased võimalused tuulepargi kui olulise ruumilise objekti kavandamiseks

Olulise ruumilise mõjuga ehitis (ORME) – kaks tuulikut, mis on vähemalt 30 m kõrgused

- Riigi eriplaneering (§ 27) juhul kui selle asukoha valiku või toimimise vastu on suur riiklik või rahvusvaheline huvi.
- Maakonnaplaneeringu teemaplaneering (§ 55)
- Üldplaneering (§ 75 lõige 1 punkt 4)
- Kohaliku omavalitsuse eriplaneering (§ 95)

Milliste planeeringuliikidega tuuleparke planeeritakse?

Millist planeeringuliiki tavaliselt tuulepargi kavandamiseks valitakse?

- Esmaseks planeeringu liigiks üldjuhul üldplaneering.
- Kuna Eestis oli tuuleparkide kavandamine pikalt riigikaitselistel põhjustel piiratud, on laiemalt levinud planeeringuliigiks kohaliku omavalitsuse (KOV) eriplaneering.
- KOV eriplaneeringut saab tuulepargi rajamiseks koostada juhul kui tuulepargi asukoht pole üldplaneeringuga määratud. Asukoha eelvaliku tegemisel tuleb kaaluda mitut võimalikku asukohta.

Üldplaneeringu ja KOV eriplaneeringu eelised ja puudused

ÜLDPLANEERING

- ✓ Pärast planeeringu kehtestamist võimalik tuuleparki kavandada detailplaneeringuga või projekteerimistingimustega.
- ✓ Planeeringu elluviidavus ei ole ajaliselt kitsalt piiritletud.
 - pikem menetlusaeg
 - uuringud pole tihtipeale nii põhjalikud
 - üldjuhul puuduvad konkreetsed arendajad
 - KOV jaoks eeldatavalt kulukam

KOV eriplaneering

- ✓ Ühe teema lahendamine (eeldatavalt kiirem menetlus).
- ✓ Võimalik kasutada lühendatud (üheetapilist) menetlust.
 - planeering kehtib 5 aastat
 - üldjuhul ei saa muuta üldplaneeringut
 - arendajate paljususe korral võib planeeringu menetlemise kiirus kannatada
- ✓ Eeldatavalt põhjalikumad (keskkonna)uuringud.

Soovitused üldplaneeringuga tuulepargi kavandamiseks

- Määrata tuulepargi põhimõtteline ala (peab tänaste teadmiste juures olema veendumus, et alale on võimalik rajada tuuleparki).
- Eelistatult käsitleda põhimõttelisi tuuleparki teenindavaid (tuulepargi alade väliseid) elektriühendusi ning teede asukoht kui üldplaneeringule järgneb detailplaneeringu ja KSH koostamine.
- Kui tuuleparkide rajamine on lubatud projekteerimistingimuste alusel (s.t detailplaneeringu menetlust ei järgne), lahendada samad ülesanded mis KOV eriplaneeringu lühendatud menetluse korral.

Kohaliku omavalitsuse eriplaneering

- Olemuselt on sisuliselt tegemist üld- ja detailplaneeringu koostamisega ühe planeeringuna.
- Võimalik nii kahe-etapiline ehk pikk menetlus (asukoha eelvalik + detailse lahenduse koostamine) kui ka ühe-etapiline ehk lühike menetlus (kehtestamine eelvaliku otsuse alusel).
- Lühike menetlus (planeerimisseaduse § 95¹) on võimalik kui puuduvad välistavad tegurid tuulepargi edasiseks kavandamiseks projekteerimistingimustega ning asukoha eelvaliku otsuses on toodud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused.

Lühikese KOV eriplaneeringu detailsusaste

Selguse huvides lisatakse planeerimisseadusele lisaõige, mille kohaselt asukoha eelvaliku etapis tuleb määrata tuulepargi maakasutus- ja ehitustingimused, sealhulgas elektrituulikute maksimaalne kõrgus ja arv (iga tuuleala kohta eraldiseisvalt) ning põhimõtteline asukoht.

Info on vajalik tuulepargiga kaasneva mõju hindamiseks, isikute kaasamiseks, planeeringulahenduse elluviimise tagamiseks, projekteerimistingimuste andmiseks vajalike tingimuste määramiseks jne.

REGIONAAL- JA
PÕLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Aitäh!

Nele.väits@agri.ee

HALJALA VALLA TUULEENERGIA INFOPÄEV

11.04.2024

TUULEPARGI PLANEERIMINE
JA
KAASNEVA
KESKKONNAMÕJU HINDAMINE
PLANNUM OÜ
ROHEPLAAN OÜ

PLANEERIMINE.EE

Tuuleparki kavandama kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu asukoha eelvaliku alusel kehtestamise menetlus

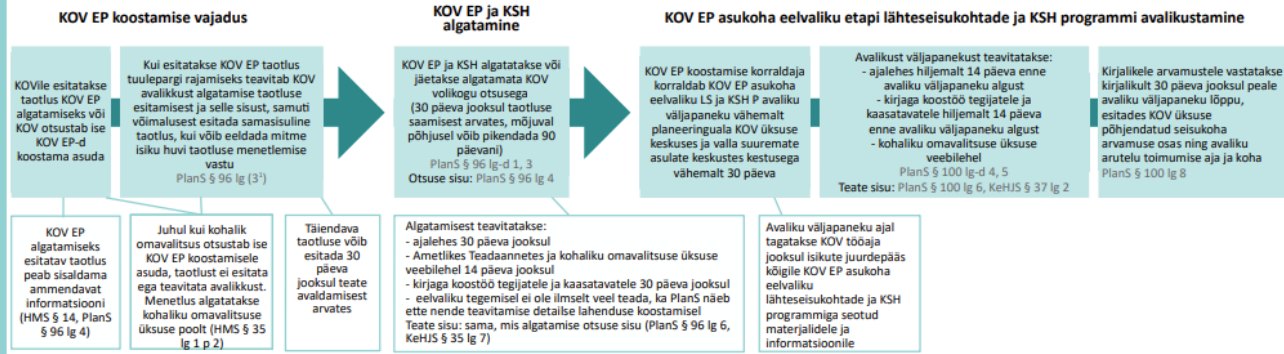
Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu (KOV EP) eesmärk on olulise ruumilise mõjuga ehitise kavandamine, kui olulise ruumilise mõjuga ehitise asukoht ei ole üldplaneeringus määratud. Olulise ruumilise mõjuga ehitise nimekirja kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega, mille kohaselt on tuuleparki mitmest vähemalt 30 meetri kõrgustest elektritruulikest ning elektritruulikuid omavahel ja neid liitumispunkti ühendavatest seadmetest, ehitistest ning rajatistest koosnev elektrijaam.

Väljavate turgete puudumisel tuulepargi edasiseks kavandamiseks projekteerimistingimustega võib kohaliku omavalitsuse üksus loobuda detailse kavandamisest (PlanS § 95¹). Sellisel juhul koosneb KOV EP menetlus koosneb ühest etapist - ehitise asukoha eelvaliku tegemine, mille eesmärk on ehitisele sobival asukohal leidmine.

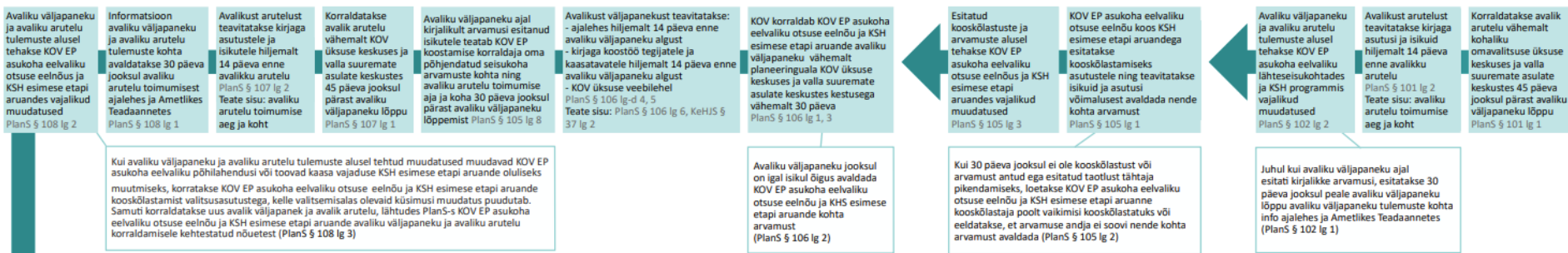
- Tähelepanu**
- KOV EP koostamisel on kohustuslik keskkonnamõju strateegiline hindamine;
 - KOV EP planeeringu koostamise korraldaja kohustus on tagada, et planeeringut koostab vajaliku pädevusega isik ning KSH koostamist juhivad nõuetele vastav juhteksper (PlanS § 4 lg 5; KeHJS § 34);
 - KOV EP asukoha eelvaliku tegemisel tuleb kaaluda mitut võimaliku asukohta (PlanS § 98 lg 2)
 - KOV EP-ga võib teha ettepaneku maakonnaplaneeringu muutmiseks, tuuleparki kavandava KOV EP-ga võib põhjendatult juhul teha ettepaneku ka üldplaneeringu muutmiseks (PlanS § 95 lg 8¹ ja 8²);
 - Juhul kui on kohustuslik teate avaldamine ajalehes, peab see toimuma valla- või linnalehes, samuti maakonnalehes või üleriigilises ajalehes (edaspidi ajalehes) (PlanS § 96 lg-d 3¹, 5; § 100 lg 1; § 106 lg 5; § 108 lg 3; § 122 lg 6);
 - KOV EP asukoha eelvaliku tegemise vältel avalikustatakse planeering koos olulisimate lisadega ja muu ajakohase teabega kohaliku omavalitsuse veebilehel (PlanS § 99 lg 6);
 - Menetlustähtaegade pikendamine on põhjendatud vajaduse korral võimalik (HMS § 41);
 - KOV EP koostamisel tuleb määratleda koostöö tegijad ja kaasatavad tulenevalt planeeringu ja planeeringuala iseloomust ning tagada piisav ja nõutav suhtlus kogu protsessi vältel.

Lühendid
 KOV EP – kohaliku omavalitsuse eriplaneering; KSH – keskkonnamõju strateegiline hindamine; PlanS – planeerimisseadus; KeHJS – keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanõuete tähtsusestamise seadus; HMS – haldusmenetluse seadus; kohaliku omavalitsus – KOV; programm – P; lähteseisukohtad – LS.

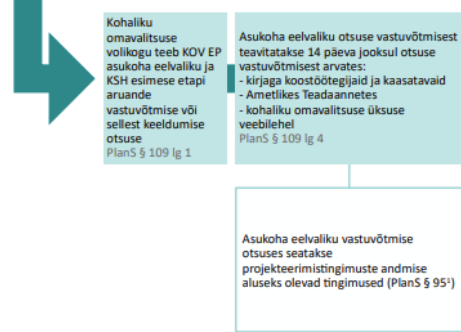
Käesolev skeem on informatiivne ega oma õiguslikku tähendust
 Skeemi aluseks on PlanS ja KeHJS seisuiga 01.07.2023.
 Skeemi on koostanud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi ruumilise planeerimise osakond seisuga 08.08.2023.

KOV EP asukoha eelvaliku otsuse eelnõu ja KSH esimese etapi aruande esitamine kooskõlastamiseks ja arvamuse avaldamiseks

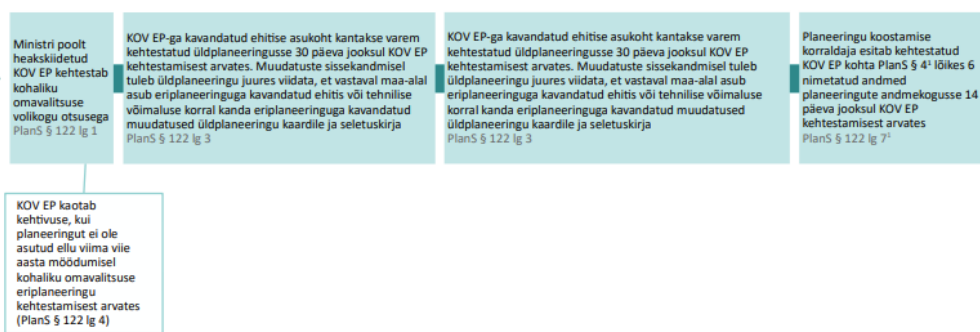
KOV EP asukoha eelvaliku otsuse ja KSH esimese etapi aruande vastuvõtmine

KOV EP heakskiitmine

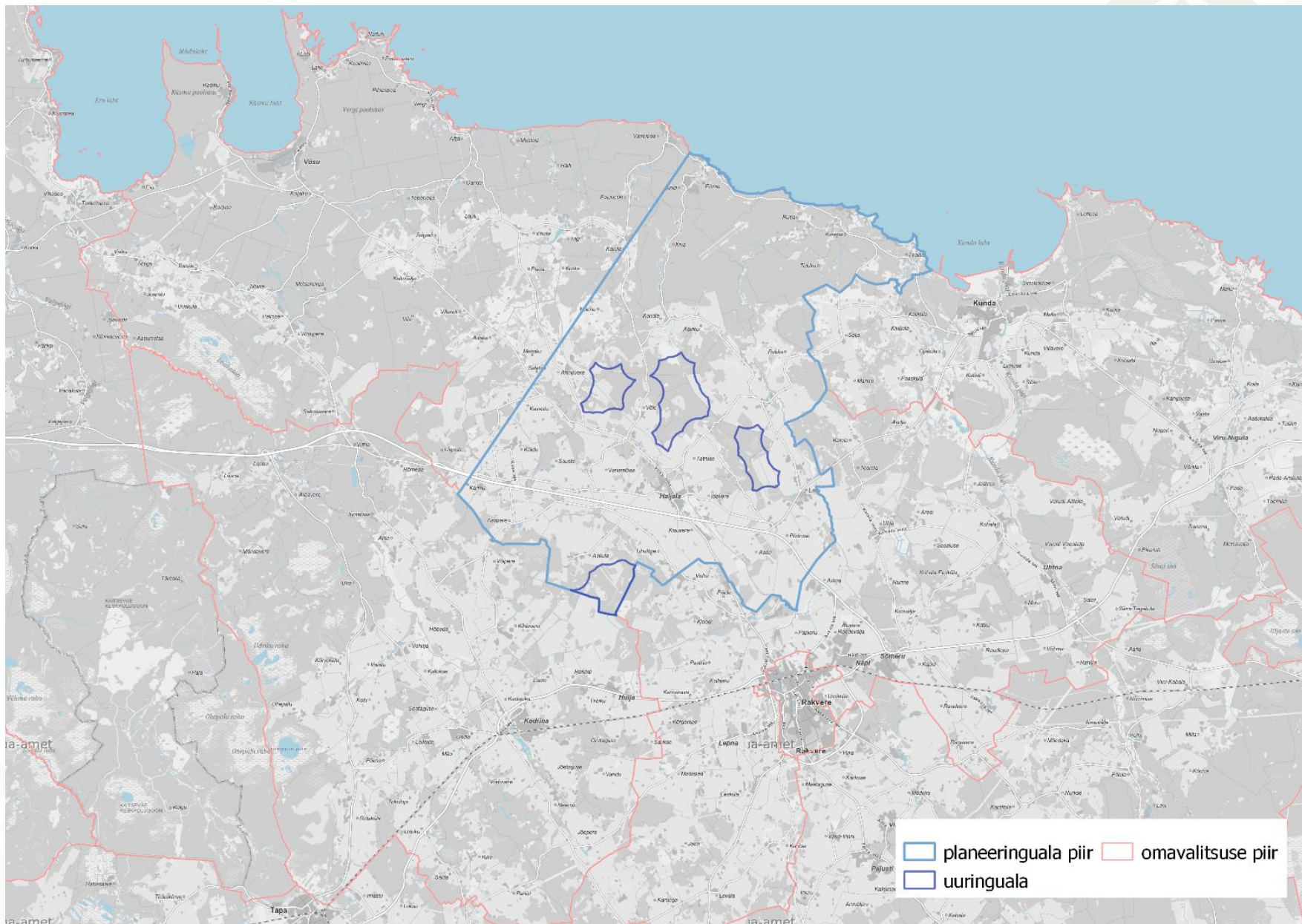
KOV EP kehtestamine

HALJALA VALLA TUULEENERGEETIKA ERIPLANEERING

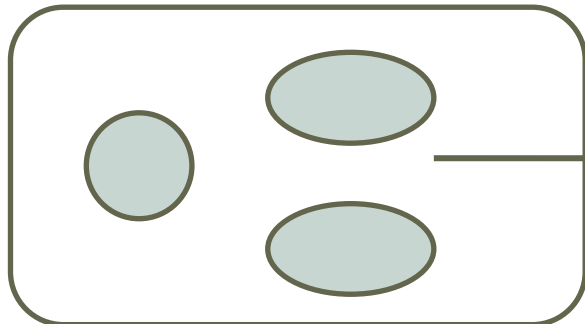
Algatatud Haljala Vallavolikogu

18. aprilli 2023 otsusega nr 81

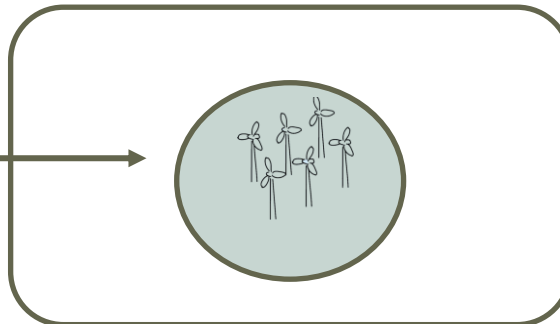
Kohaliku omavalitsuse eriplaneering

ETAPP I – ASUKOHA EELVALIK

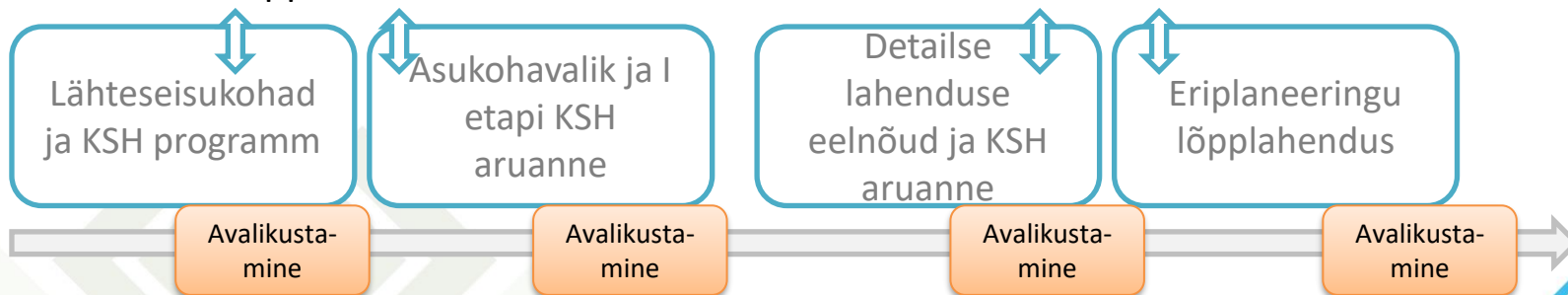

- Selgitatakse välja sobivad asukohad planeeringualal.
- Otsus, millise(te) asukohaga liigutakse edasi II etappi.

ETAPP II – DETAILNE LAHENDUS

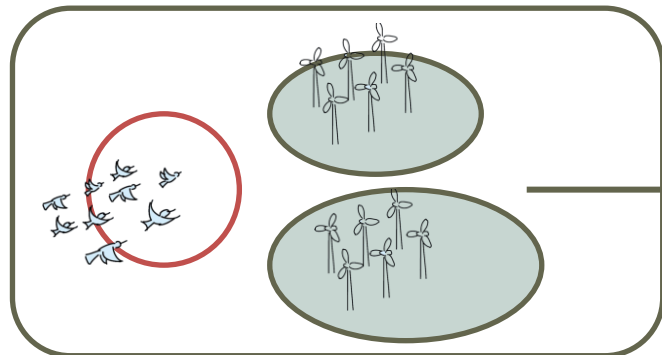

- Töötatakse välja juba detailsem lahendus.
- Otsus tuulepargile ehitusloa andmiseks.

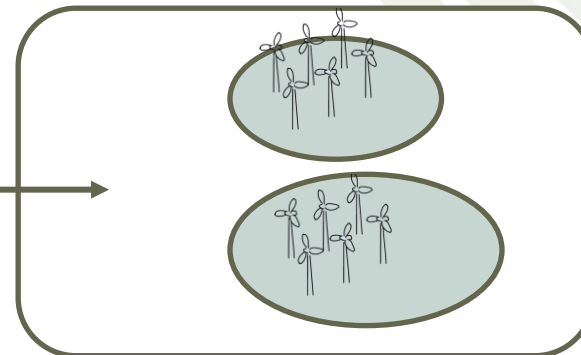
Haljala valla tuuleenergeetika eriplaneering

ETAPP I – ASUKOHA EELVALIK, sh detailne lahendus

- Selgitatakse välja asukohtade ruumiline ulatus ja töötatakse välja juba detailsem lahendus.
- Otsus, millise ruumikujuga tuulepargi alad, tuulikute arv ja paigutus, leevendus- ja kompensatsioonimeetmed.

ETAPP II – projekteerimistingimused

- I etapi otsuses on toodud projekteerimistingimuste andmise aluseks olevad tingimused.

Lähteseisukohad
ja KSH programm

Avalikusta-
mine

Asukohavalik, detailne
lahendus KSH aruanne.
Lõpplahendus.

Avalikusta-
mine

 PLANNUM

 ROHE *plaan*

Lähteseisukohad ja KSH
programm

- Välistavad kriteeriumid
- Mõjud, nende hindamise metoodika
- Uuringud

Asukohavalik, detailne
lahendus KSH aruanne.
Lõpplahendus.

- Tuulikupargi lahendus parimas asukohad
- Tuulikute arv, paigutus
- Mõjud elu- ja looduskeskkonnale (linnustik, nahkhiired) jne
- Leevendus- ja kompensatsioonimeetmed
- Alus projekteerimiseks

VEEBRUAR-JUULI 2024

JUULI 2024 -JUUNI 2026

LINNUSTIKU, NAHKHIIRTE UURINGUD – MÄRTS 2024-DETSEMBER 2024

INFO

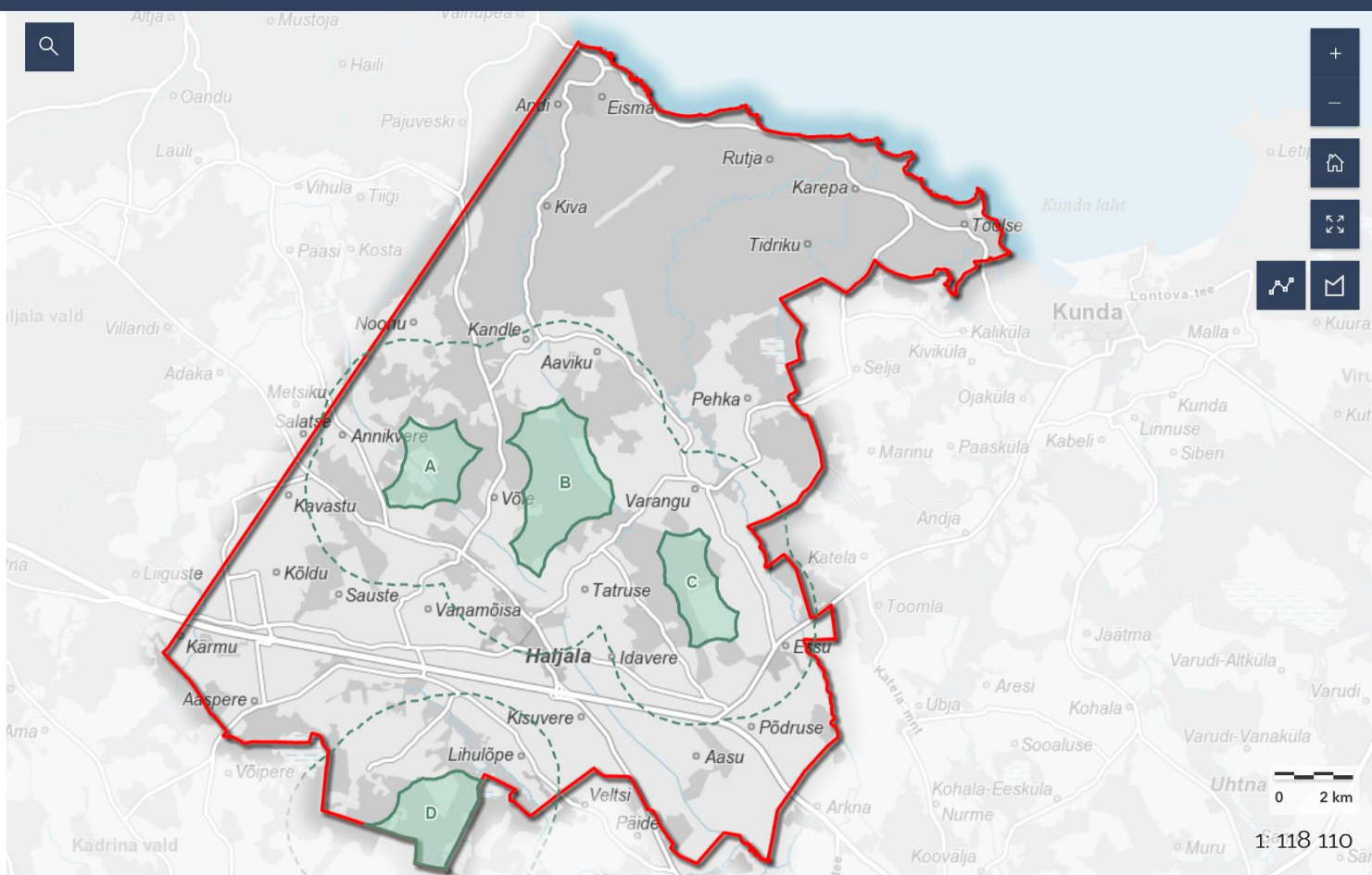
LEGEND

KIHID

Haljala valla tuuleparkide eriplaneering

Kaardirakendus koosneb kihtidest, mida on võimalik alajaotuse "Kihid" alt ükshaaval sisse/välja lülitada. Katastriüksuste piirid pole vaikumisi sisse lülitatud ja on nähtavad alates mõõtkavast 50 000.

Pindala ja kaugust saab mõõta nuppudest ekraani paremas ülemises nurgas.

EP ja KSH
algatamine
aprill 2023

EP LS ja KSH
programmi
koostamine
veebruar-mai 2024

EP LS ja KSH
programmi
avalikustamine mai-
juuli 2024

EP ja KSH
riigihange
dets 2023 –
veebruar 2024

Linnustiku ja
nahkhiirte uuring
märts – dets 2024

EP LS ja KSH
programmi
täiendamine august
2024

EP asukohavaliku ja KSH
aruande eelnõu
koostamine
august 2024 –
mai 2025

EP asukohavaliku ja
KSH aruande
eelnõu
avalikustamine ja
täiendamine
sept 2025 – jaanuar
2026

EP heakskiitmine
märts – mai 2026

EP asukohavaliku
ja KSH aruande
eelnõu
kooskõlastamine
juuni - august 2025

EP
asukohavaliku
otsuse ja KSH
aruande
vastuvõtmine
veebruar 2026

EP
KEHTESTAMINE
juuni 2026

 PLANNUM

 ROHE *plaan*

TÄNUD!

KONTAKTID

Plannum OÜ: Jaanus Aavik, jaanus@plannum.ee

Roheplaan OÜ: Riin Kutsar, riin@roheplaan.ee

 PLANNUM

ROHE *plaan*

KESKKONNAAMET

Tuulepargid ja looduskaitsetised piirangud

Märt Öövel

Looduskasutuse osakond, peaspetsialist

11. aprill 2024

Maismaa tuulepargi mõjud elusloodusele

Mõjud **taimekooslustele** avalduvad:

- Koosluste otsene hävinemine ehitusaladel, juurdepääsuteede aladel. Otsene mõju valdavalt lokaalne;
- Koosluste kahjustumine ja kaudsed mõjud: killustumine (sh elektriliitumine, juurdepääsuteed), degradeerumine. Kaudsed mõjud võivad olla ulatuslikud – näiteks märgaladel või märgades elupaikades täiendavate kuivendusvõrkude mõju võib ulatuda sadade meetrite kaugusele

Maismaa tuulepargi mõjud elusloodusele

- Mõju **linnustikule** (nii pesitsevad liigid kui rändlinnustik) avaldub:
 - Kokkupõrkesuremuses (lindude pörkumine tuulikutega ja kaasneva taristuga)
 - Sõltub suuresti tuulepargi asukohast ning liigi käitumuslikest omapäradest
 - Enam on ohustatud röövlinnud, sh kullilised jt liuglendurid (kured, toonekured)
 - Barjääriefektis
 - Elupaikade hävimises või elupaikade kvaliteedi languses
 - Otsene elupaigakadu pigem vähene, kuid seda olulisemad on häiringud ja elupaiga kvaliteedi langus
 - Häiringute mõju olulisus liigiti ja liigirühmiti erinev. (Metsis)
 - Kaudsetes mõjudes
- Linnustikule avalduva mõju vähendamisel on esmane ülesanne tuulepargi hoolikas asukohavalik

Maismaa tuulepargi mõjud elusloodusele

- Mõju **nahkhiirtele** avaldub nii otsese surevuse (otsesed kokkupõrked kui barotrauma) kui läbi elupaiga kvaliteedi. Ohustatud võivad olla nii kohalikud liigid kui rändel olevad liigid.
- Mõju teistele **imetajatele** ei ole ühene, liigid võivad vältida tuulepargialasid, metsamaastikuga seotud uuringuid pigem vähe.
Lendorav!
- Mõju maismaa selgrootutele, kahepaiksetele ja roomajatele väga liigi ja asukohapõhine.

Ülevaade Eesti looduskaitse süsteemist

Eesti looduskaitse põhineb nn linnu- ja loodusdirektiivil ning looduskaitse seadusel

- Natura 2000 linnualad pesitsevate linnuliikide ja rändlindude kaitseks
- Natura 2000 loodusala elupaigatüüpide ja lindude kõrval teiste liikide kaitseks

Kaitse põhineb eelkõige loodusdirektiivi art 6.3 ja 6.4:

Tegevused on lubatud kui veendumus, et tegevus ei mõjuta ebasoodsalt Natura 2000 võrgustiku ala terviklikkust ega kaitse eesmärki, Ebasoodsa mõju lubamine vaid äärmisel erandjuhul

- Rahvuspark
- Looduskaitseala
- Maastikukaitseala
 - Loodusreservaat
 - Sihtkaitsevöönd
 - Piiranguvöönd
- Kaitsealuse liigi püsielupaik
- Hoiuala
- Kaitstav looduse üksikobjekt
- Kaitsealused liigid ja kivistised

Keskkonnaameti soovitused tuuleparkide planeerimiseks

- Ühtlustamaks lähenemisi tuuleparkide planeerimisel on Keskkonnaamet töötanud välja omapoolsed soovitused dokumendis ***Maismaa tuuleparkide mõjust elustikule ja Keskkonnaameti soovitused nende planeerimise kohta kohaliku omavalitsuse üldplaneeringutes*** (seisuga 10.11.2021)
- Soovitused on leitavad <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/tegevused-kaitstavatel-aladel/planeerimine-ja-ehitamine>
- Soovitused on **suunatud kasutamiseks** eelkõige **üldplaneeringute protsessi**, mille käigus on kohapõhiste analüüside läbiviimine piiratud, kuid rakendatav ka eriplaneeringutes

Kriteerium	Puhvri ulatus, m
Kaitseala, hoiuala, püsielupaik (kaasa arvatud Natura 2000 alad), mille kaitse-eesmärgiks on linnuliikide kaitse	600
Kotkaste ja must-toonekure püsielupaik või pesapaik	2000-3000
Röövlindude (va kotkad), metsakanaliste, kaksbiotoobiliste sookahlajate püsielupaik või kaitstaval alal olev pesapaik/elupaik	1000
Kaitseala, hoiuala, püsielupaik, mille kaitse-eesmärgiks on nahkhiireliik	600
Kaitseala või püsielupaik, mille kaitse-eesmärgiks on lendorav või registreeritud elupaik	600
I kaitsekategooria loomaliigi püsielupaik või kaitstaval alal asuv elupaik, va linnud ja lendorav	300
Kaitseala, hoiuala, püsielupaik (kaasa arvatud Natura 2000 alad), mille kaitse-eesmärgiks ei ole linnud, nahkhiired või lendorav	100

EOÜ ja Kotkaklubi töö „Üle-eestiline maismaalinnustiku analüüs“

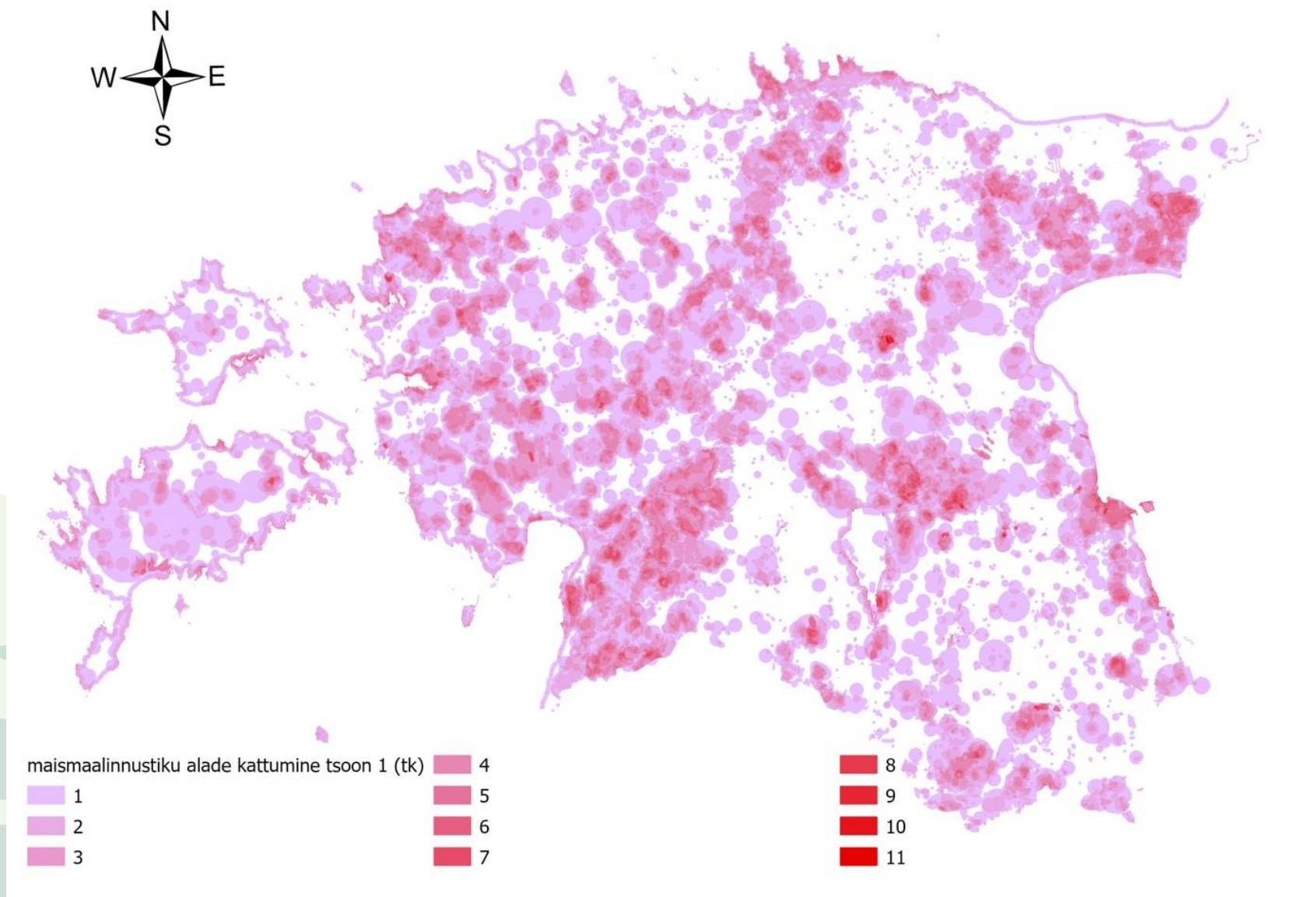
* Töö eesmärk oli koondada olemasolevate andmete põhjal üle-eestiline teave tuule-energeetika poolt ohustatud maismaa linnustikust (peamised rändeteed, pesitsus- ööbimis-, puhke- ja toitumisalad). Tulem: analüüs ning kaardikihid tsoneeringuga (tsoonid 1, 2 ja 3)

* Tegemist on üle-eestilise analüüsiga, linnustiku osas parima teadaoleva üldistatud infoga.

* **Üle-eestilist analüüsi täpsustab kohapõhine lähenemine!**

	Tsoon 1	Tsoon 2	Tsoon 3
Merikotkas	2 km ümber pesa	-	2-6 km ümber pesa
Suur-konnakotkas	3 km ümber pesa	Avamaastik 3-5,5 km ümber pesa	-
Must-toonekurg	4,8 km ümber pesa	-	4,8-14 km ümber pesa
Metsis	Prognoositud elupaigad	1 km puhver ning ühenduskoridorid	Muud olulised elupaigad
Sookurg	Ööbimispaigad	Siirdekoridorid	Puhver ööbimispaikade ümber

EOÜ ja Kotkaklubi töö „Üle-eestiline maismaalinnustiku analüüs“

KESKKONNAAMET

Täna!

Keskkonnaameti üldkontakt

info@keskkonnaamet.ee | 662 5999

Keskkonnarikkumisest või erijuhtumist
teata riigiinfo telefonile **1247**

Jälgi meid:

keskkonnaamet.ee

Tuuleparkide kohaliku kasu mudel

Kerli Ojakivi

Keskkonnakorralduse ja kiirguse osakond

11.04.2024

Tuulikutasu eesmärk

- Hüvitada keskkonnahäiring kohalikule omavalitsusele (KOV)
- Hüvitada keskkonnahäiring tuulepargi mõjualas olevatele elanikele

Tuulikutasu

- Maksab tuuliku/tuulepargi valdaja.
- Tuulepargi valdaja deklareerib tuulikutasu keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS, maksab Maksu- ja Tolliametis.
- Deklareeritakse ja makstakse kvartaalselt - aruandekvartalile järgneva kuu 17. kuupäevaks.
- Maksu- ja Tolliamet kannab laekunud tuulikutasu KOV eelarvesse kaks kord kuus (5. ja 20. kuupäeval).

Tuulikutasu arvutamine

Ehitamise periood – ehitamise alustamise teatis

KOV määr¹ x tuuleelektrijaama
nimivõimsusest 70% x 750² x börsihind x 10%

¹KOV määr – vahemikus 0,7 – 1 protsent
²750 – tuuleparkide aastane indikatiivne täiemahulise toodangutundide arv

Tootmise periood – kasutusluba

Tootmine alla 70% nimivõimsusest:

KOV määr¹ x tuuleelektrijaama
nimivõimsusest 70% x 750² x börsihind

Tootmine rohkem kui 70% nimivõimsusest:

KOV määr¹ x kogus megavatt-tundides x
börsihind

Tasu arvutamise näide - Saarde tuulepark - Saarde vald (tootmise tasu)

9 tuulikut, 1 tuulik nimivõimusega 4,3 MW

Tuuleelektrijaama nimivõimsusest 70%: $0,7 * 4,3 * 750 = 2\,275,5$

1 tuuliku tasu kvartalis: $0,01 * 90,42 * 2275,5 = 2041 \text{ €}$

Tuulepargi tasu kvartalis: $2041 \text{ €} * 9 = 18\,371 \text{ €}$

Aastane tasu tuulepargi eest **73 434 €**, mis jaguneb

- 1) 36 742 € KOV eelarvesse
- 2) 36 742 € häiringu hüvitamiseks mõjualas eluruumidele

Kes saavad häiringu tasu?

Kui eluruum jääb maismaa tuulepargi mõjualasse:

- kuni 250 m kõrguse tuuliku puhul 2 km
- 250 m ja kõrgema tuuliku puhul 3 km

Eluruum vastab tingimustele:

eluruum on füüsilise isiku omand ja eluruum on omaniku rahvastikujärgne elukoht

Eluruumi omanik
eelmise kalendriaasta
1. jaanuari seisuga

Kuidas saab tasu?

Taotluse alusel

Taotluse vormi
annab KOV

Kellele ja millal tuleb taotlus esitada?

Kirjalik taotlus hiljemalt 1. märtsiks kohalikule omavalitsusele, mille territooriumil tuuleelektrijaam asub

Kes maksab tasu välja?

Kohalik omavalitsus

Näiteks kui Haljala vallas on tuulepark aga mõjualasse jääv eluruum on Kadrina vallas, siis taotlus tuleb esitada Haljala vallale. Tasu maksab Haljala vald.

Millal tasu välja makstakse?

30 päeva jooksul pärast taotluse esitamise tähtaega

Maksimaalne tasu?

Kalendriaastas vastava aasta kuue kuu Eesti töötasu alammäär
Näiteks: alates 1. jaanuarist 2024 töötasu alammäär on 820 €, seega
maksimaalne tasu 4920 €

Mis perioodi kohta saab tasu?

Eelneva kalendri aasta kohta

Kust leiab infot tasu kohta?

Kohaliku omavalitsuse veebilehel

Kust leiab tuuleparkide kohta infot?

<https://kotkas.envir.ee/>
<https://haljalatuulikud.ee/>

Täna!

Kerli Ojakivi

Kerli.Ojakivi@kliimaministeerium.ee

Regina Hermandi

Regina.Hermandi@kliimaministeerium.ee

Täiendav informatsioon

https://kotkas.envir.ee/registry/index?represented_id=&nav_tab=registry_windplant

<https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/keskkonnakaitaseluba/keskkonnatasu>

<https://haljalatuulikud.ee/>